

## **DEONTOLOŠKI I ETIČKI KODEKS OSNOVNA NAČELA**

1. Časna dužnost doktora stomatologije svoje životno usmjerenje i svoju struku posvetiti pacijentu – čovjeku.
2. Stomatološku pomoć će pružati jednako svima bez obzira na dob, rasu, naciju, vjersko ili političko uvjerenje, društveni položaj, poštujući pri tome ljudska prava i dostojanstvo čovjeka.
3. Svim svojim sposobnostima čuvaće plemenitu tradiciju stomatološke profesije, održavaće visoke standarde stručnog rada i etičkog ponašanja prema pacijentu.
4. U svom radu, čuvaće ugled i dostojanstvo stomatološke profesije i časno se odnositi prema kolegama.
5. Svoje znanje i umijeće uvijek će odgovorno primjenjivati u skladu s načelima ovog Kodeksa.

### **II DUŽNOST PREMA PACIJENTU**

1. Stomatolog će smatrati dobrobit pacijenta svojom prvom i osnovnom brigom .
2. Svoj posao će obavljati stručno i etički besprijekorno, neiskorištavajući pacijenta emotivno, tjelesno niti materijalno.  
Osim redovne nadoknade za stomatologov rad, u obliku plate ili honorara i zadovoljstvo da je pomogao pacijentu, sticanje materijalne i druge koristi od njegovog rada, nije u skladu sa ovim Kodeksom.
3. Poštovaće pravo duševno sposobnog i svjesnog pacijenta, da dobro obaviješten, slobodno prihvati ili odbije pojedinog stomatologa, odnosno preporučenu stomatološku pomoć. Kada pacijent nije sposoban o tome odlučivati, o tome odlučuje njegov zastupnik, a ako zastupnik nije prisutan, stomatolog će, ako s odlukom ne može pričekati, primjeniti po svom znanju najbolji način stomatološke pomoći.
4. Pregled i pružanje pomoći djeci i maloljetnim osobama, stomatolog će učiniti uz saglasnost roditelja ili usvojitelja, odnosno starijih najbližih punoljetnih članova porodice, osim u hitnim slučajevima. On će primjeniti najprikladiji postupak, a otkloniti zahtjeve laika koji bi mogli ugroziti zdravlje pa i život maloljetne osobe. Pri sumnji na zloupotrebu ili zlostavljanje djece, stomatolog je dužan upozoriti odgovorne organe i tijela, obavezno čuvajući interese i privatnost djeteta, tj. maloljetne osobe.
5. Stomatolog će predlagati i provoditi samo one dijagnostičke postupke koji su nužni za pouzdanu dijagnozu, te samo ono liječenje koje je u skladu s provjerenim standardima medicinske i stomatološke nauke.
6. U ovom postupku s pacijentom, stomatolog će postupiti ekonomično, u skladu sa racionalnom stomatološkom praksom. Neće provoditi nepotrebne preglede, stomatološke tretmane i liječenje bez obzira ko snosi troškove za pacijenta.
7. Stomatolog će na prikladan način obavijestiti pacijenta o dijagnostičkim postupcima i pretragama kao i svim mogućnostima stomatološkog tretmana i njegovom izgledu na uspijeh, te mu primjerno pružiti potrebne obavijesti, da bi pacijent mogao donijeti ispravne odluke o dijagnostičkom postupku i predloženom stomatološkom tretmanu. U slučaju maloljetnih osoba ili onih koji ne mogu donijeti odluke o sebi, stomatolog će se obratiti pacijentovim roditeljima ili pravnim zastupnicima, a ako to nije moguće, odgovornost će podijeliti savjetujući se sa drugim stomatolozima.
8. Obaveza stomatologa je da pokaže razumijevanje za zabrinutost pacijentove porodice, da ih o pacijentovom stanju ispravno obaviještava, te da sa njima sarađuje u pacijentovu korist.
9. Pacijent ima pravo da upozna cjelokupnu dokumentaciju o svom zdravstvenom stanju u stomatološkom smislu. Iznimno od ovog pravila, ako stomatolog ocijeni da će time pacijent doći u težu zdravstvenu situaciju, nije dužan pacijentu reći istinu, niti mu pokazati dokumentaciju, a uvažiće želju pacijenta da ne bude obaviješten o svom zdravstvenom stanju.

10. Ako potrebe stomatološkog tretmana prelaze mogućnosti stomatologa, znanje ili vještine, on će se pobrinuti da pacijenta uputi na stomatološki tretman drugom stomatologu, koji takve uslove može ostvariti. Ako to zatraži sam pacijent, stomatolog će ga uputiti drugom stomatologu. Ocijeni li stomatolog da su mu u stomatološkom tretmanu pacijenta potrebni stručni savjeti drugih stomatologa, predložiće sazivanje konzilija stomatologa.
11. Ako se pacijent koji je dobro upoznat sa svojim stanjem, a sposoban je da samostalno odlučuje, ne ponaša u skladu potrebama stomatološkog tretmana i prevencije, stomatologu je izuzetno dopušteno takvom pacijentu odbiti stomatološki tretman, pod uslovima da ga prethodno uputi na drugog stomatologa ili stomatološku ordinaciju. Isto tako stomatolog može postupiti prema pacijentu koji se svjesno ponaša nedolično, uvredljivo ili prijeteće.
12. Sve ono što je stomatolog, obavljajući svoju dužnost saznao, smatra se ljekarskom tajnom. Stomatologu je dužan čuvati pred pacijentovom porodicom, ako to pacijent želi. Čuvanje ljekarske tajne proteže se i na informacione sisteme u kojima se čuvaju podaci.
13. Stomatolog se ne smije upuštati u lične ili porodične probleme pacijenta, niti pokušavati uticati na njega izvan onog što zahtijeva njegov stomatološki tretman.

### **III ODNOS PREMA PACIJENTIMA S OGRANIČENOM SLOBODOM**

1. Stomatolog koji radi u ustanovama zatvorenog tipa, posebno će čuvati prava pacijenata u tjelesnom ili duševnom pogledu i paziti na njegovo lično dostojanstvo. Prisilni stomatološki tretman dopušten je samo u slučajevima kad pacijent nije sposoban da o tome odluči sam. Stomatolog nikad neće sudjelovati u nasilju prema pacijentu.

### **IV ODNOS PREMA DRUGIM STOMATOLOZIMA, STRUCI I KOMORI**

1. Častan stomatolog će se odnositi prema drugim stomatolozima onako kako bi on želio da se odnose prema njemu.
2. Svojim učiteljima pokazivaće poštovanje i zahvalnost za znanje, vještine i odgoj koji je od njih primio.
3. Ako drugi stomatolog zatraži od njega stručni savjet ili pomoć, bilo direktno ili preko informacionog sistema, pružiće mu je nesebično i prema svom najboljem znanju i u korist pacijenta.
4. Obaveza je stomatologa koji upućuje pacijenta drugom stomatologu, da ga obavijesti o pojedinostima koje bi mogle na bilo koji način naškoditi, odnosno ugroziti zdravlje ili život pacijenta.
5. U slučaju da stomatolog sazna o neodgovarajućem postupku kolege u etičkom, moralnom ili stručnom zdravstvenom pogledu, o tome neće raspravljati sa pacijentom, s njegovom porodicom ili drugim kolegama. Takav postupak neće objaviti u sredstvima javnog informisanja, već će svoja saznanja uputiti Komori doktora stomatologije Republike Srpske i njenim organima.
6. Saradnike i drugo osoblje stomatolog će upozoriti na učinjene propuste tako da neće povrijediti njihovo ljudsko dostojanstvo, ali nikad pred pacijentom ili njegovom porodicom.
7. Stomatolog može preuzeti stomatološki tretman nad pacijentom drugog stomatologa samo na zahtjev određenog stomatologa ili pacijenta.
8. Stalno obrazovanje i praćenje napretka u struci, dužnost je i dug prema pacijentima da bi uvijek mogao pružiti vrhunski stomatološki tretman. S tim u vezi pratiće rezultate svog rada odgovarajućom dokumentacijom.

9. Čuvaće svoj stručni ugled i nezavisnost, ne pristajući da mu se ime ističe i povezuje s trgovačkim aktivnostima radi sticanja lične koristi. Izbjegavaće sticanje i širenje ugleda samoisticanjem i netačnim samopoštovanjem u sredstvima javnog informisanja.
10. Neće saradivati s pojedincima, ustanovama ili društvima koji zloupotrebljavaju povjerenje javnosti zastupajući neprovjerene supstance i postupke namjenjene liječenju i stomatološkom tretmanu, čuvanju i reklamiranju zdravlja.
11. Komoru doktora stomatologije Republike Srpske smatraće svojom stručnom maticom, čuvajući i predstavljajući njezin ugled i u struci i u široj javnosti.

## **V ZAVRŠNE ODREDBE**

1. Poštovanje odredbi ovog Kodeksa obavezno je za sve stomatologe.
2. Povrede Kodeksa i njihve sankcije utvrdiće se Pravilnikom o odgovornosti članova Komore doktora stomatologije Republike Srpske.
3. Član Komore doktora stomatologije Repulike Srpske ima pravo i dužnost da o svakom kršenju odredbi Kodeksa obavijesti Nadzorni odbor, Sud časti i Komisiju za etiku i deontologiju.
4. Članovi su dužni odbiti svaku stručnu radnju koja je u suprotnosti s načelima iznesenim u Kodeksu , a Komora doktora stomatologije Republike Srpske dužna je u tome pomoći svojim ugledom i pravnim sredstvima ako je to potrebno.
5. Ako se sazna da je stomatolog izvršio krivično djelo, te ga osudi redovni sud, Komisija za etiku deontologiju će procijeniti potrebu pokretanja postupka pred Sudom časti.
6. Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana nakon objavljivanja na oglasnoj tabli Komore doktora stomatologije Republike Srpske.

Predsjednik Komore doktora stomatologije RS

dr Slavko Pećanac

Broj: 10/03

datum: 27.10.2003.godina